

Zărandul

ORGAN INDEPENDENT — CULTURAL, ECONOMIC ȘI DE INFORMAȚII — DIN VALEA CRIȘULUI ALB

APARE SUB CONDUCEREA UNUI COMITET
REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA:
BRAD

ABONAMENTE: 100 lei anual, 6 luni 60 lei
Instituțiuni și bănci 150 lei
Muncitorii minieri și muncitorii agricultori 50 lei

APARE ÎN FIECARE JOI

Redactor responsabil: G. E. CAMBER

Înțelegerea anglo-germană

După cum era de așteptat, între Anglia și Germania au intervenit înțelegeri, cari tind să schimbe complet orizonturile politice externe. Schimbarea guvernului englez și în special, schimbarea dela departamentul externelor, unde în locul dlui John Simon a fost numit d. Samuel Haore, a echivalat cu luarea unei noi orientări în politica continentală. Refuzul Angliei de a participa efectiv la opera de încercuire a Germaniei și mai ales, atitudinea de îngăduință arătată față de înarmările agresive ale Reichului, au dat de multă vreme de gândit puterilor europene. Anglia și-a menținut dealtfel, în permanență, rezerva, față de acțiunile pacifice ale Franței și Sovietilor, contribuind direct și indirect la întărirea politicii germane, de expansiune. Totuși, miniștri englezi, își manifestau pretutindeni, dragostea de pace și dorința de dezarmare. Se pare însă, că zelul Italiei de a cuceri neapărat Abisinia, a influențat în mare măsură, politica engleză. Se știe că Anglia a urmărit întotdeauna, distrugerea adversarului cel mai apropiat. Or, în momentul de față, Italia este aceea care atențază direct la imperiul colonial englez. Expansiunea japonează în Ch'na, periclitează și ea, în largă măsură, imperialismul englez. Se vorbește cu insistență de o înțelegere secretă anglo-japoneză, de împărțirea Chinei pe zone de influență. Ar urma ca Angliei să-i revină China de sud. Acordul naval cu Germania și precipitarea unei înțelegeri apropiate, nu sunt decât în vederea conflictului abisinian, al cărui desnodământ pare foarte apropiat. Imperialismul englez periclitează pacea lumii, căci provocarea unui conflict în momentul de față și care caută pretutindeni războiul, echivalează cu aceasta. Și nu sunt decât câteva săptămâni, de când cercurile diplomatice europene exuberă de bucurie, față de înțelegerile și pactele încununate de succes. Opinia publică mondială are încă odată ocazia să-și dea seama de „reală” valoare a acestor pacte și înțelegeri, schimbate la prima bătaie de vânt a intereselor economice.

— **Un record ca parașuta.** Aviatorul Kozoul a stabilit, în ziua de 8 Iunie, un nou record de aruncarea cu parașuta. El s'a lansat dela înălțimea de 7.516 metrii, fără mască de oxigen. Aceasta este a 150 aruncare cu parașuta, în răstimpul cărora a făcut sărituri dela 6.200, 6.800 și 7.200 metri.

— **Căsătoriile din Bosnia.** O tânără fată, originară din Banja Luka, a fost măritată de 2 ori în aceeași zi. Lucrul se datorește unui vechiu obicei, care persistă și azi încă în Bosnia și care constă în vânzarea și cumpărarea tinerelor de măritat. De mult timp, Ibrahim Hadjibegovitch era îndrăgostit de Hajra fida vecinului său. Aceasta a fost constrânsă însă, să se căsătorească cu un anume Jusuf Jaritch- fiul unui prieten al tatălui ei. În ziua căsătoriei, Jusuf gâsi de cuviință să-și vândă soția lui Ibrahim, pentru suma de 100 franci.

În general, prețurile femeilor variază, în Bosnia, între 70-7.000 franci. Calitatea, frumusețea și sănătatea mărfii sunt apreciate după punga cumpărătorului și după talentul vânzătorului.

Basplata unei munci

Zilele trecute cărturarii Banatului, în cadrul unui banchet, au sărbătorit pe dl Sabin Evușeanu, cu ocazia numirii sale ca inspector general al învățământului secundar.

Înaintarea în grad a dlui Evușeanu este și pentru noi un îndoit prilej de bucurie.

Mai întâi ilustrul profesor este zărandean de origine; și apoi această promovare este o biruință — astăzi când sunt atât de rari — a muncii, a forței spirituale, cari s'au impus cu tăcută dăruire.

Faptele, dela războtu încoace, ne-au obișnuit să credem că va mai trece încă mult timp până când terarhizarea valorilor se va face după forța spirituală, iar nu după calculele oculte ale cluburilor politice, calcule cari au cocoloșit în posturi de răspundere oameni simpli și la cap și la suflet. Iar când mai vezi câte o excepție, stai uluit și te întrebi: de căia forță morală și spirituală trebuie să dispui, ce muncă titanică trebuie să depui, pentruca — măcar în ceasul al unsprăsecilei, să atragi atenția potențailor politici cari, călcând pe interesele meschine de partid, să-ți dea ceace meriți.

Și iată de ce prețuim și spunem că numirea ca inspector general al inv. secundar a dlui Sabin Evușeanu, care s'a ridicat nu prin politică de partid, este o adevărată biruință.

„Părintele școlii românești”, dela granița de Vest a țării, după cum îl numește un cotidian din Timișoara, este nu numai conducătorul dela 1919 încoace a școlii bănățene; ci mai presus de toate este organizatorul acestei școli, este lucrătorul entuziast și hotărât, care a îndreptat spre noi făgașe școala bănățeană, ridicând-o conform credinței și convieșilor sale.

Sufletul său cald și bun nu odată l'au cunoscut dăscălimba bănățeană; mai ales cei din învățământul primar, cari din cauza vitregiei timpurilor sufăr mai mult. „Cu câtă bunăvoință ne ascultă durerile noastre” — îmi declara dăunazi un dascăl din Banat.

„Oricând găsești un sprijin, o vorbă, un sfat bun...”

Acum înțeleg de ce au ținut să participe peste 450 învățători și profesori, la sărbătorirea părintelui școlii românești din Banat.

Fiind și al nostru — ne realiem și noi zărandenii la această manifestare de simpatie a intelectualelor bănățene și trimitem și noi un cuvânt de slavă și mărire, căci e românilă din inimă curată și sinceră, conducătorului spiritual al Banatului, d. Sabin Evușeanu, pentru mai binele neamului nostru.

Zărandul

Un om de acțiune

Prin coloanele acestei gazete am susținut în nenumărate rânduri doleanțele moșilor din acest falnic ținut al Zărandului, care adăpostește în sânul său așezămintele atâtor viteji cari, cu scântela sufletului lor, au apris flacăra naționalismului ce a luminat calea înaintașilor noștri spre realizarea unității noastre naționale. Iar urmașii acestor eroi, atât din cauza vitregiei vremurilor cât și din cauza ignoranței politicienilor noștri, dela unire încoace, au dus calvarul suferinței, copleșiți de necazuri și roși de cele mai crâncene boli. Astfel că azi când populația acestui ținut, cât și noi cari am stat în slujba ei, primim un început de satisfacție, nu putem decât să ne exprimăm bucuria și mulțumirea față de acei cari puși în locuri de răspundere au știut să întrebuizeze această demnitate în serviciul interesului obștesc. Fără discursuri patetice și promițătoare, prefectul actual a știut să gospodărească în așa fel încât opera realizată să-i facă cinste. Om de un caracter hotărât a cărui gândire nu suferă alterare prin injecțiuni streine, și oculte cari să servească interese personale, a putut realiza lucruri mari cu capitaluri mici. Unul din cele mai mari servicii aduse populației din acest ținut este construirea drumului ce leagă Rîșculița cu Câmpeni. Prin punerea în circulație a acestui drum, se va înviora într-o măsură simțitoare atât comerțul, cât și viața economică a acestui ținut. Ridicarea spitalului din Brad și a mai multor localuri de școli sunt fapte grăitoare ce dovedesc o muncă neprecupețită, animată de un suflet generos. Dar, în special, ridicarea unui nou spital în Baia de Criș, care este centrul de gravitate a 40—50 comune, și construit după planul actual cu 3 secții din care una chirurgicală și inzebrat cu toate aparatele necesare, va fi o adevărată binefacere

pentru populația nevoioasă a acestui regiuni.

Și întrucât suntem informați, ridicarea acestui spital se datorește exclusiv actualului prefect secundat de harnicul primpretor al plasei Avram Iancu, credem că suntem în asentiimentul întregii acestei populații aducând priinosul nostru de recunoștință acestor harnici pioni ai vieții publice.

T.

Banchetul of. de rezervă din Garnizoana Brad

Joi — 21 Iunie — sfârșindu-se cursurile ofițerilor de rezervă, instituite pe garnizoană de M. S. M. — ofițerii cursiști — au aranjat în sala Casinei soc. »Mica« din Gura-barza — o masă comună, la care au fost invitați ofițerii-profesori, cari au predat cursurile. Au luat parte peste treizeci persoane. Cu această ocazie au toastat: Dl Berbeciu, șef judecătoresc, lct. rez. în numele ofițerilor de rezervă. Dsa printre altele spune: Desigur atunci când M. S. M. a hotărât să se țină aceste cursuri pe garnizoană pentru ofițerii de rezervă, s'a gândit nu numai la acele cunoștințe de tactică militară ce trebuie să și le însușească rezerviștii, ci mai ales a dat prilejul — să se facă o cât mai mare apropiere sufletească între ofițerii de rezervă și activi, să ne cunoaștem și să ne înrudit sufletele cât mai mult, căci atunci când țara va avea nevoie de brațul nostru să răspundem așa cum se cuvine...

În numele ofițerilor activi — vorbește d. colonel Grigorovici, comandantul garnizoanei, care în cuvinte frumoase arată importanța acestor cursuri și rolul ofițerului de rezervă în timpul războiului.

Mai vorbesc cu această ocazie: d. general Nicolau, pentru M. S. Regele, d. La. zaroiiu, sublc. de rez. etc.

În timpul mesiei a fost multă voie bună. Oaspeții au fost distrați la masă de vocea dulce a d. Fugăță Emil și de vocea d. Marin Popa. După ora 11 — invitații au mers la cercul civilo-militar, unde s'a continuat voia bună până la ora 2 noaptea.

Congresul tuberculozei

Săptămâna trecută s'a ținut la Iași un congres al tuberculozei. Nu trebuie să confundăm însă și să presupunem bunăoară, că a avut loc o reuniune a factorilor boalei și nici măcar a bolnavilor cari ar cere ajutoare. La Iași s'a ținut un congres al medicilor specialiști în această materie, care au discutat asupra mijloacelor de profilaxie a tuberculozei. Congrese de medici s'au ținut pretutindeni, dar ele au totdeauna o valoare științifică mai mare, decât una practică și efectivă. Condițiunile speciale, în care nenorocitul flagel al tuberculozei se desvoltă în țara noastră, ne silesc ca să atribuim problemei, o deosebită importanță. O maladie care numără, într-o țară de 18 milioane locuitori, peste un milion de bolnavi, provocând mai mult de 50.000 morți pe an, ar trebui să îngrijoreze și să preocupe, în cea mai largă măsură, forurile competente și responsabile de sănătatea publică. Din păcate, niciieri nu se face atât de puțin ca la noi. În țări în care flagelul are o extindere infinit mai mică, sacrificiile, cari se fac pentru a se da bolnavilor posibilitatea vindecării și pentru a preveni boala, sunt incomparabil mai mari, decât acelea care se fac în țara noastră. Bugetul ministerului sănătății publice este insuficient, iar paturile spitalelor nu pot adăposti decât o mică, din zecile de mii de bolnavi, care au neapărată nevoie de ajutorul statului, pentru a se vindeca. Dacă ținem seamă de condițiunile care provoacă răspândirea tuberculozei, putem înțelege care este adevăratul motiv al contagionii nemaipomenite din țara noastră.

Tuberculoza este o boală socială, determinată, mai ales, de viața mizeră în care trăiește marea masă a muncitorilor și țăranilor noștri. Priviți atelierelor lipsite de cele mai elementare condițiuni igienice, fabricile și uzinele în care se lucrează până la extenuare, casele insalubre, aflați de alimentația insuficientă și atunci nu o să vă mai mire, marele număr al bolnavilor de tuberculoză. Nu trebuie să trecem cu vederea interesantul fapt, că muncitorii din întreaga țară au arătat, congresului tuberculozei, printr-o delegație, că procentul cel mai mare de morți îl furnizează închisorile politice. Adică, în loc de concursul statului pentru profilaxia ei, concursul pentru desvoltarea boalei, în închisori cu regim draconic. Congresul tuberculozei are o valoare și o importanță deosebită. Ne-a arătat lucrurile așa cum ele se prezintă într'adevăr. Conștiința poate, de mizeria noastră și a țării, vom purceda la realizări practice. Nu prin crearea unui spital nou, care nu poate rezolva nimic, nici prin mărirea bugetului ministerului sănătății, care așa minim cum este, nu ajunge totuși mai niciodată la destinație; ci prin salvarea populației paupere. Nu așteptăm mare lucru dela autoritățile, care ne-a dovedit cu prisosință incapacitatea lor, în luarea de inițiative, ci dela masa celor cari suferă. P.

Cronica medicală

Dispepsia (mistuirea grea).

Iată o maladie care este foarte răspândită. Medicina, cu tot progresul pe care l-a făcut în ultimii 20 de ani, încă dioue în diagnosticul bolilor de stomac. Dispepsia este o mistuire greoaie. Ea poate fi însoțită de o balonare a pântecului după masă, de crampe, vărsături, răgâioli. Boala are diverse cauze. Vom enumera pe cele mai importante. Excesele de mâncare și băutură, lipsa sau abundența de suc gastric, o aprindere a mucoasei stomacale, obiceiul de a mesteca prea puțin în gură alimentele (fie din cauza lipsei de dantură, fie din cauze nervoase, grabă) a-nemiile, etc.

Uneori însă, dispepsia nu e altceva decât o îmbolnăvire stomacală, cauzată indirect de sifilis, de boli de inimă, sau de rincipii. Dispensia, deși de cele mai multe ori nu este o boală gravă, cere totuși bolnavului să respecte o igienă foarte severă. Va trebui să mănânce la ore fixe, să ducă o viață

liniștită, depărtată de marile aglomerațiuni urbane. În orice caz pentru ca să se stabilizească precis cauza boalei, e bine să se facă, de câte ori se ivesc simptomele dispepsiei, o analiză a conținutului stomacal. Fiindcă regimul alimentar, pe care va avea să-l urmeze dispepticul, este cu totul diferit în care are în stomac prea multe acide (hiperclohidrie), sau prea puține acide (hipoclohidrie), sau o lipsă totală de acide (anaclohidrie. Hiperclorhidrii vor evita pâinea, sarea, vinul. Vor lua ca medicamente, alcaline (magnezie bicarbonat). În cazurile mai grele vor lua dimineța, pe stomacul gol, 10—20 grame subnitrat de bismut, într'un pahar cu apă caldă. Artricii, neurastenicii, obozii, dacă sunt hipoclohidrici vor urma un tratament lactovegetarian. În unele cazuri se va urma un regim lactat însoțit de medicamente care stimulează apetitul.

Dealtfel, ca măsură generală, din momentul în care se produce bolonarea, după masă, se interzic bolnavului, băuturile gazoase, i se diminuează cantitatea de pâine sau de cartofi și i se dau în schimb, cesiuri de mentă, mușetel, tei și prafuri absorbante (cărbune).

Dr. C. Theodorescu

Colțul femeii.

Premii în România

Nu avem de ce să ne plângem. Femeile noastre, de o vreme, au devenit mereu obiect de preocupare în atenția publică. Nu pe tot întinsul țării, într'adevăr, cei mai mult în Capitală, unde concentrează manifestările de toate soiurile, în domenii diferite. În cursul anului din urmă au avut loc la București, diverse expoziții. La expoziția de animale de casă, câini și pasări, au fost premiate câteva doamne din buna societate, ca proprietare a unor dogi de sânge pur. Ceeace le-a prilejuit un dejan oferit de către prietenii... entuziaști și o fotografie în gazete. Desigur că maternitatea, nu a unor câini, ci a unor descendenți umani, nu le-ar fi oferit aceste posibilități. Deaceea, le repugnă perspectiva.

S'a mai organizat, pe o piațetă anume amenajată în București, o săptămână de propagandă a laptelui. Desigur, că pentru bărbați, ea era de mai mică importanță. Dar cucoanele cari alergau prin oraș după târguelt de sezon, se abătea destule, pe la expoziție, ca să guste un pahar de lapte rece. Copiii n'au prea vizitat-o, fiindcă nu aveau cu cine merge. Iar mamele majorității dintre ei, miile de femei necăjite, deasemeni, fiindcă știau că expoziția nu va efteni prețul laptelui, care se vinde exagerat cu 7 și 8 lei kilogramul. Expoziția nu a rezolvat nimic; dar asta, se pare, că n'are vreo importanță.

Tot la București au fost premiate câteva femei, 6 sau 7 la număr, pentru faptul că au dat naștere unor progeturi abundente, în jurul numărului zece. Și în sfârșit, în luna Iunie, s'a oferit printre marile case de mode, un premiu anual al Modei, pentru stimularea luxului românesc.

Așa se manifestă la noi, grăja pentru femei. După sistemul bine experimentat al premiilor.

Gazetele străine au anunțat că în orașele mai populate ale Rusiei Sovietice, au luat ființă în gări, săli de așteptare în forma unor dormitoare simple și igienice, pentru femei și copii. Toate gările Moscvei posedă acum asemenea dormitoare, pentru adăpostul zilnic a 200 de copii. Asta, pentru ca să nu mai fie nevoiți să adoarme pe brațe sau pe cimentul peronului. Premiați nu au fost. Statul vecin își îndeplinea astfel, o datorie socială față de femei și copii.

Anta Moisă

Vă rugăm

să achitați
abonamentul
căci hârtia și tiparul ne costă bani

Colțul vesel.

Cugetare

După tramvaie electrice și după femei să nu alergi niciodată. La fiecare trei minute sosesc altele...

Naivitate

Bébé, un delicios copil de 4 ani, zărește pentru prima oară un elefant.

— Mamă, ia uită-te ce vacă urâtă și caraghioasă e asta.

În gură are coarnele și cu coada mănâncă iarbi.

Apropos de criză

Un negustor se plânge de criza accentuată.

— Domnule, e de speriat, în fiecare lună trebuie să bag în prăvălie câte 20-30.000.

— Și de ce nu închizi?

— Să o închid? Și atunci din ce să trăiesc?

Motiv plauzibil

— Domnule director, pot lipsi azi de la birou o jumătate de oră?

— Care este motivul?

— Vreau să mă sinucid!

Când face bae...

Imbogățescu arată unui prieten, casa pe care o închiriasse de curând.

— Dragă, ce să-ți spun, e o bonboană de casă! Curată, aerisită, luminoasă...

— Bine, dar baia unde este?

— Baia? Păi nu am închiriat casa decât pe un an!

Adevărul, săracul!

La o reuniune a foștilor combatanți germani s'a instituit un concurs cu premii, pentru cel mai bun răspuns asupra următoarei chestiuni:

— Ce a câștigat Germania depe urma răboiului mondial? Cel mai bun răspuns și care a fost premiat, era următorul: N.mic!

Atențiune!

Atențiune!

Abonamentul la

„ZARANDUL“

pentru săteni și muncitori
e numai 50 lei pe an!

Abonați-o căci e cea mai eficientă
gazetă, ce apare în țara noastră.

Cronica Sportivă

C. S. „Mica“-„Sticla“ 2:2 (2:1)

Duminecă 23 crt. pe terenul din Gura-barza s'a întâlnit echipa noastră locală „Mica“ în compania „Sticlei“ din Dicioșanmărtin, pentru o dispută amicală. Jocul n'a fost de-o factură prea înaltă așa, după cum ne așteptam, deoarece „Mica“ a jucat cu 3 rezerve. Oaspeții, trebuie să recunoaștem, au jucat cu destulă omogenitate, reușind să facă câteva acțiuni foarte frumoase. „Ai noștri“ lipsiți de serviciile celor trei titulari, au luptat cu multă voință, pentru a nu ceda în fața sticlei pe care în condițiuni normale, credeau să o facă cioburi...

Goalurile au fost marcate de Trifu și Tăuceanu, iar dela oaspeți Leb.

Duminecă 30 Iunie sportivii din loc și jur, vor avea din nou ocaziunea să asiste la o emulație de foot-ball care satisface și exigentele cele mai pretențioase: Frunțașă echipă divizionară, timișoreană „Ilsa“ va juca cu formația complexă cu noile achiziții, a „Micei“

Rezultatele și jocul frumos al acestei echipe este prea cunoscut pentru ca să mai insistăm asupra lor. Este suficient să ne reamintim că aci joacă mai mulți internaționali: Kimek, Molnar, Albert în frunte cu vestitul Rudi Wetzer.

Suntem în măsură să asigurăm on. public că „Ilsa“ va face deplasarea în formația ei complexă și prin urmare nu se vor putea aștepta la decepția de a nu-i vedea pe toți

Intrunirea frontului constituțional

Duminică a avut loc la Cluj o întrunire a frontului constituțional. Fără ca să aibă proporția manifestațiilor național-fărăniste întrunirea a avut o deosebită importanță, pentru faptul că a contribuit precizării noi, la cunoștințele noastre în legătură cu acțiunea frontului constituțional. Era de altfel, neapărată nevoie ca o manifestație publică să evedeze înțelegerea dintre cei doi șefi de partide, care conduc acțiunea. Nu sunt decât câteva zile, de când se vorbește de o spargere a frontului constituțional și o reîntregire a partidului liberal vechi cu partidul georgist. Mai este interesant de relevat, că întrunirea frontului constituțional a fost ținută în capitala ardealului, unde acțiunea nu se bucură de prea multă popularitate. Ambii șefi de partide au ținut câte un discurs, în care și-au precizat atitudinea, față de noile curente politice. Nici unul nu a căutat să precizeze însă nimic, în legătură cu svonurile neînțelegerilor dintre ambele partide, de care se vorbea cu insistență. Discursul dlui George Brătianu precizează din nou, atitudinea generală și sumară a frontului, care se rezumă într-o viață constituțională liberă. Dsa spune: „Nu Constituția este vinovată de greutățile în care se sbate țara, ci viața politică necinstită, jaful și risipa. D. mareșal Averescu a ținut un interesant discurs, din care nu a emanat însă o prea mare dragoste pentru vechea Constituție. D. mareșal Averescu s'a ocupat în mare măsură, de înzestrarea armatei și cerând sancțiuni pentru toți acei care nu respectă prevederile Constituției. Frontul constituțional nu mai anunță apropiata guvernare. S'a vorbit despre problemele importante ale țării, despre necinstea politice, dar nu s'a spus nici un cuvânt despre... eventuala succesiune. De altfel este remarcabil, desinteresul celor doi vorbitori, față de situația economică a țării, care este privită doar prin prizma statului, nu și prin aceea a cetățeanului. Despre șomaj, scumpete, nu s'a vorbit nimic. Doar cu cinstea personală, afișată pretutindeni, nu se poate governa o țară. Cinstea și răspunderea sunt condițiuni esențiale, dar ele ar trebui să fie normale și obișnuite, pentru acei ce dețin frânele organismelor publice. Frontul constituțional își poate crea o atmosferă și totodată și popularitate, prin formulele sale, dar prin faptul că îmbrățișează, în mod mărginit, problemele ceasului de față, nu va putea fi niciodată guvernului de care țara are nevoie.

„Frontul Românesc“ la Tebea

Reprezentanții locali ai „frontului românesc“, au organizat în casa culturală din Tebea o mare întrunire la care a participat și dl Aurel Vlad, fost ministru. — Întrunirea a fost deschisă de dl dr Axente Tămaș, care a evocat luptele naționale aduse de români pentru formarea României Mari, cerând ca azi românii să aibă dreptul de prioritate, atât în organismul vieții de stat, cât și în cea particulară. Președinte de vârstă a fost ales dl dr Radu, care face un istoric al luptelor duse de dl Vaida și Vlad, spunând că viața acestor bărbați de stat se confundă cu însăși istoria țării.

Dl ministru Vlad luând cuvântul arată cauzele care au determinat pe cei unsprezece foști miniștri în frunte cu dl Vaida să părăsească partidul Național Țărănesc, căci n'a vrut să înscrie în programul său realizarea lozincii formulate prin „Numerus Valachicus“, astfel că azi, principiul de guvernământ al acestui partid numai corespunde cu titulatura sa.

Totodată dl Vaida și Vlad au cerut dlui Mihalache demiterea tuturor membrilor acestui partid din demnitățile ce le ocupă în diferitele consilii de administrație ale trusturilor, cari cu ajutorul acestor domni ce în multe cazuri ajung miniștri, mențin un tarif normal protecționist excludând un adevărat jertf asupra publicului consumator. Trecând într-o altă ordine de idei, arată scopul urmărit de „Frontul

Românesc“ care nu vrea să răpească din drepturile altora, dar vrea reabilitarea elementului românesc. Căci astăzi, copii, părinților cari au sângerat pe câmpurile de luptă, soamează, pe câtă vreme streinii se lăfăiesc ca într'un paradis.

Astfel că nouă revine datoria de a lupta din toate puterile la încurajarea acelor suflete tinere, pline de vigoare și energii, dar ne având unde le întrebuința, fiindcă locul lor e ocupat de streini. Referindu-se la colaboratorii pe care i-a avut în trecut, spune că demnitățile deținute de aceștia, nu le-au câștigat prin merite personale, ci datorită bunăvoinței d-sale. Cel din urmă a luat cuvântul dl adv. T. Ivan, care într-o înflăcărată cuvântare face o paralelă între apostolii credinței, cari și-au sacrificat totul pentru promovarea religiei creștinești. Tot așa și apostolii neamului coborâți azi în mijlocul nepoților lui Iancu își închină întreaga lor viață spre binele patriei. În ropote de aplauze adunarea la sfârșit.

S. T.

Mulțumită publică

Doamnele din Reuniunea ortodoxă a femeilor române din Brad au aranjat în primăvara acestui an ceașuri, în scopul creștinesc de a procura odăjdii pentru noua biserică. Astfel s'a încasat:

1. Dela 3 ceașuri aranjate de	
Dna Iustina Indrei	Lei 1520.—
2. Dela 2 ceașuri aranjate de	
Dna Adriana Berbeciu	Lei 650.—
3. Dela ceașul aranjat de	
Dna Elena Sieber	Lei 1130.—
4. Dela ceașul aranjat de	
Dna Maria Fugăță	Lei 780.—
5. Dela ceașul aranjat de	
Dna Maria Golcea	Lei 500.—
6. Dela ceașul aranjat de	
Dna N. N.	Lei 500.—
7. Dela ceașul aranjat de	
Dna Constanța Feier	Lei 460.—
8. Dela ceașul aranjat de	
Dna Letiția Ambruș	Lei 450.—
9. Dela ceașul aranjat de	
Dna Irina Damian	Lei 300.—
9. Dela ceașul aranjat de	
Dna Rodica Fugăță	Lei 300.—
10. Dela ceașul aranjat de	
Dna Sofia Perian	Lei 240.—
12. Dela ceașul aranjat de	
Dna Letiția Klein	Lei 200.—
13. Dela ceașul aranjat de	
Dna Börsi Popa Florea	Lei 200.—
14. Dela ceașul aranjat de	
Dna Livia Veselie	Lei 100.—
15. Dela ceașul aranjat de	
Dna Melly Romanescu	Lei 100.—

In total suma de Lei 7430.—

Din suma aceasta s'a și procurat de Sf. Paști un rând de odăjdii frumoase pentru suma de Lei 6896.—, iar diferența s'a vărsat la epitropia bisericii, ca pe viitor — pe lângă alte donațiuni — să se poată procura și alte odăjdii.

In numele Bisericii ortodoxe rom. din Brad aducem doamnelor, cari au contribuit la aceste ceașuri, adânci și simțite mulțumiri

Oficiul parohial ort. rom. din Brad.

Beția națională

Nu există maladie socială, dezvoltată anormal într'un organism colectiv, care să nu fie determinată de condițiuni neobișnuite de viață, în care aceasta se complăce. De lipsa maladiilor sociale nu ne putem plânge. Dacă vrem să le analizăm însă, ne putem da seama de verosimilitatea afirmației de mai sus. Nu avem oare un procent enorm de sifilitici, deoarece condițiunile de sănătate fizică și morală, sub ungh'ul cărui coexistă viața satului și mahalalei românești sunt promiscue și empirice. Nu este oare răspândită atât de mult tuberculoza, pentru că trăim în case insalubre, orașe lipsite de pavaj, apă potabilă și lumină. Și poate cea mai răspândită maladie la noi, este alcoolismul. Statisticile ne arată consecințele lui funeste și anti-sociale, totuși fără doar și poate, ele sunt mult mai mari și fac mai accentuate ravagii, decât acelea ce se pot desprinde din statisticile insuficiente. În fond, nu toate consecințele pot fi evaluate. Nu vrem să vorbim de altfel, prea mult, de copiii rahitici, nebuni, tuberculoși, progenituri nevinovate și cari contribuie în largă măsură la degenerescența rasei. Alcoolul este la noi mai ieftin cu pâinea. Cu pâine îți saturezi organismul, dacă o ai în cantitate suficientă. Cu alcool îți amăgești și-i distrugi lent, dar sigur. La beție omul uită de necazuri. Și pentru că românul are necazuri din belșug, iar pâinea insuficientă, bea. Bea la bolez, la nuntă, la înmormântare, bea la o pacoste, pentru că s'o uite, bea la veselie, pentru că trebuie s'o sărbătorească cum se cuvine. Ne-a intrat beția în sânge. Propaganda anti-alcoolică nu se lovește numai de măsurile oficialității, care a înțeles să-și mărească fiscal, bugetul, prin taxele de consum la alcool, ci mai trebuie să lupte dârz cu tradițiile populare. În străinătate, propaganda împotriva alcoolismului este puternică, intensă și efecă. Organizațiunile feministe americane au impus legea prohibiției. Consumul de alcool, în America, a fost practicat însă cu furie, în mod clandestin. Americanului nu i s'a însămătoșit viața când a fost privat de alcool și legea a căzut în desuetudine. Mizeria nu a scăzut odată cu abrogarea legii prohibiției, dar nici nu a crescut. În România, alcoolismul este o gravă boală socială, care impune imperios guvernanților noștri, o acțiune energică pentru însămătoșirea organismului românesc viciat de atâtea maladii.

Știri.

— **Miniștrii în Franța.** Un membru al Institutului francez, profesor al facultății de drept din Paris și al școlii de științe politice, a declarat, că dela începutul celei de a treia republici, Franța a avut 500 miniștri. Dintre aceștia, 33 s'au succedat numai la ministerul afacerilor străine. E de remarcă că într'o domnie care a avut aproape aceiași durată — aceea a lui Ludovic XIV — au fost numai 4 miniștri titulari ai acestui departament.

Istoria parlamentară a Franței, înregistrează curiozități cari nu-și găsesc echivalent în alte țări. De exemplu, cazul d-lui Monzie, care a fost numai în timp de 6 luni, ministru al finanțelor, instrucțiunii publice, justiției și în sfârșit, al muncii. De remarcă este faptul că Franța ar putea reuni la un ban, het, nu mai puțin de 13 foști președinți de consiliu, în viață. Ar putea, de asemenea, aranja, cot la cot, 24 foști miniștri al poștelor, în consiliul superior al societății de radiofonie.

Evident, recordul este original și nu vedem nici o țară care l-ar putea depăși.

— **Șomajul femeilor.** În Austria, 26 %, din totalul șomerilor, sunt femei. În Cehoslovacia, procentul atinge 22 %, în Anglia, Statele Unite, Germania, 16 %. Statisticile făcute în 34 țări, arată că a șasea parte din numărul total al șomerilor, sunt femei. Numărul acesta se datorește atracției pe care o exercită orașele asupra femeilor, deoarece munca dela țară este prea mare, față de salariul redus.

Adevăratul
VICHİ ROMÂNESC

MATILD

Domn'torul tuturor Borvizelor

A SOSIT!

A SOSIT!

Apă minerală din
VÂLCELE

ELÖPATAKI
ISVORUL ELISABETA
Depozitar SIGISMUND KUGEL BRAD

Aninoasa - Hunedoara

— Serbări școlare — Duminică 23 VI. 935 s'a făcut serbările de închiderea anului școlar. Învățământul primar a progresat foarte mult. Cei cari au luat parte la «xame-nele din învățământul primar au rămas convinși că învățătorii pe lângă toate dificultățile — criză și lipsă — stau la post și lucrează pentru creșterea unei generalități mai însuflețite. Serbaiea de sfârșit de an a șc. prim. și a grădinițelor de copii au avut o reușită care a întrecut toate așteptările.

Micii copilași dela grădinița a distrat publicul cu bogatul și bine întocmitul program care feliită viu pe D-na Maria Barbu. Elevii șc. prim. au declarat poezii, au jucat o piesă de teatru și au cântat diferite bucăți pe 23 voci, conduse cu pricepere de d. inv. dir. M. Bogza. Atenția publicului a mai fost atrasă și de dansurile elevilor cl. III-a „B” de sub conducerea d-rei inv. Aurelia Copil. S'a procedat apoi la distribuirea premiilor școlare.

Munca depusă de întreg cop didactic din Aninoasa, a fost răsplătit prin viile feliită și prin aclamațiile publicului asistent.

Știri din Zlatna.

— Încheierea anului școlar. Oamenii, dornici de cultură și cărora le-a permis timpul, în ziua de 23 Iunie a. c. au eșit din mocirla grijelor de toate zilele, mergând la Școala primară „Împăratul Traian”, unde din belșug le a fost răsplătită osteneala lor. Cele 9 puteri didactice, a școalei împăratului strămoșilor noștri, prin felul cum au știut a pregăti tinerele suflete, încredințate lor spre educație, au dat o puternică dovadă că și înțeleg pe deplin sfânta lor misiune. Făcând ca încheierea anului școlar să fie aureolată de mulțumirea lor sufletească, presărată cu frumoasele recitări ale elevilor, având în frunte frumoasa dare de seamă, a d-lui inv. dir. Romul Oșicu, care a fost poate cel mai fericit și căruia i-se cuvine multă laudă pentru felul cum a știut alege programul serbării.

Iată și programul de seara din localul d-lui P. Tebea aranjat și alcătuit de harnicul corp didactic primar zlatnean: 1). „Imnul întregirii”, recitare. 2). „Pe aici nu se trece!” piesă. 3). „La mormântul eroului necunoscut”, recitare. 4). „Pușor și Mustăcioara”, piesă. 5). „Drapelul” recitare. 6). „Dansuri naționale”. Felul cu și-au achitat rolul eleva Elisabeta Popescu a fost admirabil și promițător. Bine au fost și elevele Nemes și Szilágyi precum și elevul Jacu. Lazăr

Știri din Zarand.

— Când M. Voevod ne a vizitat Zarandul nostru, la Tebea, după vorbirea d. primpretor Turuc, — trei copilași — unul din Tebea și doi din Baia de Criș: Smărăndița Bontoș, elevă în cl. III. primară și Victor Băca cl. II., au dat Marelui Voevod câte un frumos buchet de flori, urându-i totodată bun sosir în țara lui Horia și Avram Iancu.

— În editura ziarului Universul a apărut interesanta carte „Dușmanii pomilor” de d. prof. Martin Ioan, redact. pagnei agricole a Zarandului.

Paginile acestei cărți constituie o lectură utilă și în același timp plăcută, fiecare gă-sind ceva care să-l intereseze.

O recomandăm călduros cititorilor noștri.

La locuința părinților lui dragi din Țarăel s'a stins din viață iubitul lor fiu

Aureliu Floruța

în vârsta de 23 ani, fost absolvent al Școalei Arte și Meserii.

Il plâng zdrobiți de durere părinți Teodor Floruța și Maria Maria; Ioan, frate și cumnată Victoria; Sora Laura și cumnat Nicolae; Unchiu Ioan și mătușa Rozalia; Grama Avram și Călara; George Micu și Soția, Floruța Nicolae și Soția Marița. Buna și Bunicu Ometa Iosif și Elena.

Ceremonia funebă a avut loc Duminică 16 Iunie. Și-a dat nobilul suflet în mâna Creatorului în ziua de 14 Iunie.

Așeze-l Domnul între ingerii lui

Mulțumim tuturor acelor cari au luat parte la ceremonia funebă.

Despre noi

Revista „Școala și Viața” — ce apare în București scrie următoarele despre broșura „Țara Zarandului” — scrisă de G. E. Camber, redactorul gazetei noastre:

„Lucrarea scrisă cu multă dragoste și simțire pentru »ținutul Zarandului« unde autorul își trăiește viața lui de învățător, a celor mici, din școala primară, unde profesază zilnic, cât și a celor mari, — prin foaia „Zarandul” — culturală, economică și de informații; pe care o conduce și o dă la lumină săptămânal. Cefind-o am rețrăit clipele plăcute de acum câțiva ani, — 1928 — 1929 — când mi-a fost dat să colind, în bună parte Țara Zarandului, coborând dela muntele G. ina, unde cunosusem târgul de fete și trecând apoi prin Bulzești, Râșculița, Baia de Criș. Criș, Tebea ne-am oprit pentru câteva ceasuri și'n Brad.

Atunci am avut prilejul se vâd în curtea bisericii din Tebea *Goranul lui Horia* cel legat cu cercuri de fier, ce străjnește lângă mormântul marelui erou național *Avram Iancu*, să admir frumusețea munților din aceste părți, să-mi dau seama de imensitatea bogățiilor de aici, să vad cum se chinuesc »Mojii« ce nu pot trăi la șes, — revenind în ținutul lor, din locuințele de câmp, depe lângă Satu-Mare, unde au fost colonizați și împroprietăriți și să-mi dau și mai bine seama de ce se știute atât de legat de pământul unde s'a născut, poporul românesc de pretutindeni.

Pentru această bucurie ce mi-a prilejuit-o, feliicit călduros pe colegul G. E. Camber — dela Brad și îndrăznesc să cred că, tot ca și mine, îi vor mulțumi și alți colegi, cari având în mână prețioasa broșură despre „Țara Zarandului” vor putea cunoaște frumusețile și bogățiile acestei țări și vor câștiga împogățindu-și cunoștințele lor, pe cari la rândule, trebuie să le îmrârțasească și altora.

Direcțiunea redacțională a »Cunoștințelor folositoare«, reprezintă prin prietenul de totdeauna al învățat. de d. prof. universitar I. Simionescu, dând la lumină și această broșură, pe lângă celelalte desore: „Țara Hațegului, Țara Bârsei», etc. *ridică și un nou name*, din masa învățătorilor în arena publicisticii române, — pe acel al colegului G. E. Camber. Și pentru aceasta i se cuvine și dsale cele mai vii mulțumiri. *Iordan S. Tacu*

Sfaturi practice

Alifie pentru arsuri

Se ia o lingură de unt de lemn, o lingură de untură proaspătă, o lingură var nestins, o lingură spirt și o lingură zahăr alb. Se amestecă bine la un loc până se face alifie. Cu alifia aceasta se unge locul ars, seara și dimineața.

Contra durerii de dinți

Se ia piper pisat, se pune într'o bucatică de pânză, se moaie în spirt și se pune pe partea gingiilor unde se simte durerea. Dacă dinții sunt găunoși, se ia cu ceva acid muratic și se pune o picătură în dintele stricat; îndată durerea se slăbește și repetând aceasta da mai multe ori, nervul care e bolnav se omoară. (A'b.)

Din Zarand

— Reprezentație festivă. Pentru acoperirea cheltuelilor necesitate cu ridicarea celor 9 monumentale troițe în localitățile de pe ținutul Zarandului, unde s'a desfășurat, acum un veac și jumătate, evenimentele principale ale revoluției lui Horia, comitetul zărândeian pentru comemorare a aranjat o reprezentație festivă, în mara sală de serbări a liceului „Avram Iancu” din localitate. Reprezentația s'a dat în seara de 16 Iunie, cu piesa „O scri-soare pierdută” de I. L. Caragiale.

Piesa, interpretată de diletanți din societatea Bradului, — studiată cu răvnă timp îndelungat, — a avut un succes neobișnuit, dând și un beneficiu material însemnat.

Merită mai cu seamă relevant gestul mișcător al d-lui dr. Ion Radu — directorul la pensie al liceului „Avram Iancu” din localitate, președinte activ al comitetului pentru ridicarea troițelor comemorative, care, deși la o vârstă înaintată, n'a pregetat să fie în fruntea interpreților, jucând cu mult succes rolul lui Zaharia Trahanache, din comedia lui Caragiale, și stimulând în felul acesta generațiile mai tinere de intelectuali din localitate, cari mai toți i-au fost elevi, și cari i-au dat un concurs entusiast la reușita acestei festivități.

„Zarandul” în lunele Iulie și August va apare la 1 și 15 ale fiecărei luni.

Publicul din sală, foarte numeros, l-a răsplătit cu ovații îndelungate pe inițiatorul serbării, oferindu-i frumoase jerbe de flori.

— Serbare sportivă. Și anul acesta, ca și anii precedenți, elevii liceului au dat, — după încheierea anului școlar — o reușită serbare sportivă, aranjată prin străduințele d-lui Cornel Barbu, profesor de educație fizică la acest liceu.

Bogatul și variatul program, constând din numere de gimnastică suedeză și jocuri atletice, executate cu multă precizie și eleganță, au stârnit admirația publicului prezent, venit în număr neobișnuit de mare mulțumită timpului splendid.

Un prețios concurs spre a asigura reușita serbării a fost dat de bat. 11 vânători de munte, a cărui echipă sportivă a executat frumoase exerciții de gimnastică de ansamblu și dificile numere de atletism.

Pentru anul școlar 1935-36

Dnii învățători să consulte, înainte de a introduce cărți noi în școala dumnealor, și manualul de geografie de

E. Fugăță și G. Camber

— „Maialul” lic. „Avram Iancu”, care nu s'a putut ține decât zilele trecute după o îndelungată pauză de mai mulți ani — și care a fost favorizat de o vreme splendidă, a fost o dovadă pentru numerosul public din Brad și împrejurimi care a luat parte, cât de bine venite sunt astfel de manifestări pentru educația tineretului.

Muzica bat. 11 vânători de munte, precum și o talentată echipă de „călușeri” formată din elevii din ultimul an al liceului, sub conducerea d-lui prof. Nestor Lupei au delectat publicul până seara târziu, cu arii și dansuri naționale.

A domnit tot timpul o caldă animație, care a cimentat legăturile sufletești ale oaspeților din toate clasele sociale, ceace va fi de sigur un simbol pentru direcțiunea liceului să aranjeze această serbare în toți anii.

— Activitatea subsecției „Brad” a „Crucii Roșii”, de sub conducerea atât de pricepută a d-nei lt. colonel. Grigorovici, își încheie bilanțul primei perioade de lucru sub auspiciile cele mai promițătoare.

Mulțumită d-nei lt. colonel Grigorovici, precum și celorlalte doamne din comitet, care au dat neincetat dovadă de multă răvnă și gust în aranjarea diferitelor serbări, fondul secțiunii locale a „Crucii Roșii” a crescut simțitor, ceace va permite în viitor să se vie cu mai mult folos în sprijinul celor nevoiași din acest ținut, dând în același timp societății locale prilej de serbări alese.

(Universul) Gh. Minovici

— Societatea pentru exploatarea aurului »Aur« a terminat instalarea a 12 sageti. Prelucrarea minereului a început astfel și că în curând, soc. »Aur« va putea să livreze aur fin Băncii Naționale.

Participarea societății »Mica« este o cheazășie suficientă pentru succesul noui soc.

Se observă de altfel o cerere insistentă a acțiunilor acestei societăți, la bursa de valori.

— Zilele trecute, zidarul Bran Petru din Vața, a căzut depe schela casei d. Valentin, dela o înălțime de 3 m. Fiind rănit grav, a fost transportat la spital.

— Bătrânul Faur Iosif I. Simion — din Blăjeni — venind la Brad cu o căruță cu lemne, la o colitură a șoselei, calul sperindu-se de o mașină, a răsturnat căruța cu bătrân cu tot în șanțul de alatură. Bătrânul a fost scos mort de sub căruță.

— Corul „Armonia” din Arad de sub conducerea d. Lipovan a dat un concert Vineri în 28 Iunie la Brad.

— Partidul național agrar, de sub conducerea d. Oct. Goga — a fuzionat cu partidul d. Cuza.

Șeful activ al noului partid, care se va numi: „Partidul Național Creștin”, va fi d. Octavian Goga, d. A. C. Cuza trecând președinte de onoare, adică șef suprem.

În cadrul acestui partid se urmărește a se ingloba toate forțele de dreapta. Mai ales se caută o împăcare cu d. Vaida care, dacă acceptă fuziunea, va lua prezidenția frontului.

CAUT

cameră mobilată, eventual cu întreținere — Adrese la redacție